

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W 2014r.

Zadanie własne gminy, polegające na prowadzeniu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych wynika z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. Reguluje ona zagadnienie dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania tego zakresu, które na poziomie gminy realizowane są w oparciu o gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalany corocznie przez radę gminy.

Na sesji Rady Miejskiej w Orzyszu w dniu 29 stycznia 2014r., została podjęta Uchwała Rady Miejskiej Nr XLIII/292/14 w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014r. Wiodącym celem Programu przyjętym do realizacji było ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych przez mieszkańców Gminy Orzysz. Powyższe założenie było realizowane przez działania w następujących obszarach:

1. Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej, prawnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkomanii oraz ofiar przemocy domowej.
2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.
3. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Dla każdego obszaru działania wskazanego w Gminnym Programie wyodrębniono zadania zmierzające do osiągnięcia zakładanych celów oraz wskaźniki, które będą określały stopień realizacji zadania i pozwolą na wyciągnięcie wniosków do dalszej pracy w tym zakresie.

I. Finansowanie i prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, narkomanii i ich rodzin.

Punkt Konsultacyjny funkcjonuje przy ul. Wojska Polskiego 9c w Orzyszu. Na podstawie umowy zlecenia zatrudniony w nim był psycholog, specjalista terapii uzależnień i referent prawny. Każdy z potrzebujących mieszkańców indywidualnie miał możliwość korzystania z nieodpłatnej pomocy tych osób.

Zakres pracy zatrudnionych tam osób obejmował:

- 1) porady i konsultacje psychologiczne dla ofiar przemocy domowej, rodzin z problemem uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu i narkomanii;
- 2) pomoc informacyjno – edukacyjna, propagowanie zdrowego stylu życia;
- 3) motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego (uświadomienie wpływu picia alkoholu na jakość życia);

4) tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywającej problemy wynikające z uzależnienia i współuzależnienia;

5) pomoc w sporządzaniu dokumentów związanych z postępowaniem w sprawach przemocy domowej (wniosków, pozwów sądowych, odwołań itp.), interwencji w celu ułatwienia ofierze przemocy uzyskania pomocy w odpowiednich instytucjach;

6) informowanie o możliwościach postępowania w świetle prawa, udzielanie informacji o różnych instytucjach zobowiązanych do świadczenia pomocy ofiarom przemocy, rodzinom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu i narkomanii oraz zapoznanie z zakresem i rodzajem tej pomocy;

7) uświadomienie ofierze przemocy domowej prawa do nietykalności osobistej i nienaruszania jej godności;

8) współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu w rozwiązywaniu lokalnych problemów alkoholowych.

Psycholog przyjmował w każdy wtorek w godz. 14⁰⁰-17⁰⁰. W 2014 roku psycholog udzielił 123 porad i konsultacji.

Specjalista terapii uzależnień przyjmował w każdy czwartek w godzinach 13⁰⁰-17⁰⁰. Udzielił 240 konsultacji.

Referent prawny przyjmował w każdą środę tygodnia w godz. 15⁰⁰ –18⁰⁰. Udzielił 168 porad.

Ogółem w Punkcie Konsultacyjnym udzielono 531 porad i konsultacji, w tym:

a) 59 osobom z problemem alkoholowym;

b) 47 dorosłym członkom rodziny z problemem alkoholowym (współuzależnieni);

c) 13 ofiarom przemocy w rodzinie;

d) 3 osobom, jako sprawcom przemocy;

e) 6 osobom z problemem narkomanii.

Pozostałe osoby zgłaszały się w sprawach dotyczących prawa rodzinnego i opiekuńczego, karnego oraz cywilnego.

Na wynagrodzenia roczne osób zatrudnionych w Punkcie Konsultacyjnym wydatkowano ogółem 26.310,- zł.; w tym:

- specjalista terapii uzależnień – 11.760,-zł.

- psycholog – 7.050,-zł.

- prawnik – 7.500,- zł.

II. Działania i programy profilaktyczne.

1. Funkcjonowanie środowiskowej świetlicy opiekuńczo- wychowawczej dla dzieci i młodzieży.

W środowiskowej świetlicy opiekuńczo- wychowawczej w przeważającej ilości opieką i pomocą objęta była młodzież z rodzin dysfunkcyjnych. Ogółem na zajęcia uczęszczało około 40 osób. W świetlicy funkcjonuje 6 pomieszczeń salowych: pokój niebieski - komputerowy, pokój wychowawcy, pokój terapeuty, psychologa i prawnika, sala terapeutyczna, sala gier, sala integracyjna, kuchnia i łazienka. Świetlica czynna była ona codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych od 13⁰⁰-19⁰⁰, natomiast w sobotę i niedzielę oraz w okresie wakacyjnym

w godzinach 9⁰⁰ - 15⁰⁰. Do prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą zatrudnione były na podstawie umów zleceń dwie wychowawczynie.

Zadania opiekuńczo-wychowawcze, jakie realizuje świetlica to:

- tworzenie przyjaznej, bezpiecznej atmosfery w grupie wychowanków,
- inspirowanie i organizowanie działań zespołowych powierzonej grupy wychowanków,
- udzielanie wychowankom pomocy w nauce,
- zachęcanie wychowanków do pokonywania problemów szkolnych,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno - edukacyjnej,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- udostępnianie pomocy dydaktycznych, gier, sprzętu sportowego i audiowizualnego będących na wyposażeniu świetlicy,
- utrzymywanie kontaktu z rodzicami (opiekunami prawnymi) wychowanków,
- współpraca ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie,
- współpraca z pracownikami socjalnymi i specjalistami i instytucjami wspomagającymi.

W ciągu roku wspólnie z dziećmi, młodzieżą i ich rodzicami organizowano szereg zabaw i imprez okolicznościowych tj. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, w okresie ferii zimowych - turnieje, konkursy, gry, zajęcia plastyczne, kulinarne, walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Chłopaka, Dzień Dziecka, w ramach obchodów Dni Rodziny - rodzinny piknik, Andrzejki, Mikołajki, wieczerza wigilijna, zabawy choinkowe.

W okresie letnim dla uczestników świetlicy zorganizowano wycieczkę do Mazurolandii – parku rozrywki k/Gierłóży.

Ogółem poniesiono wydatki związane z działalnością i utrzymaniem świetlicy w wysokości 57.032,61zł., w tym :

- na wynagrodzenia wydatkowano kwotę - 41.150,-zł;
- ubezpieczenie społeczne od zawartych umów, fundusz pracy – 7.327zł;
- zakup materiałów pomocniczych (biurowych) do pracy z dziećmi, słodczy i żywności na uroczystości organizowane w świetlicy, dożywianie w okresie ferii i letnim, nagród na turnieje, konkursy – 3.730,-zł;
- zakup biletów na wycieczkę w okresie letnim dla uczestników świetlicy, ubezpieczenie i transport - 2.155zł.
- zakup środków czystości i artykułów gospodarczych – 1.298,-zł;
- wywóz nieczystości stałych- 912,-zł;
- opłata abonamentów TV i radio – 460zł.

2. Szkolna świetlica wychowawczo-terapeutyczna w Szkole Podstawowej w Okartowie

Zajęcia w świetlicy prowadzone były po zajęciach lekcyjnych, w wymiarze 14 godzin miesięcznie. Obejmowała ona opieką dzieci i młodzież z środowiska zagrożonego. Zapewniała zabezpieczenie czasu wolnego, wyrównanie braków w nauce, zgodnie z opracowanym programem świetlicy prowadzona była profilaktyczna działalność informacyjno- edukacyjna.

Ogółem poniesione wydatki na świetlicę to:

- wynagrodzenie wychowawczyni – 2.520zł.

- zakup materiałów i gier na zajęcia z dziećmi – 202,-zł.

3. *Środowiskowa świetlica przy parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Ełckiej 17 w Orzyszu.*

Celem głównym działań świetlicy było przygotowanie wychowanków do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, ułatwiającymi kontakt z innymi ludźmi i radzenie sobie samym z sobą. Stwarzała ona możliwości rozwojowe dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie ich zainteresowań, talentów oraz pomoc osobom z obniżonymi zdolnościami. Większość zajęć świetlicy prowadzona była w formie warsztatów plastycznych, muzycznych i kulinarnych przez Zgromadzenie Sióstr Św. Dominika oraz wolontariuszy. W ramach zawartego porozumienia finansowany był koszt centralnego ogrzewania w świetlicy w wysokości 3.791,07zł.

Dofinansowano organizowaną w świetlicy wieczerzę wigilijną w kwocie 999,45zł., oraz zakup materiałów przeznaczonych do pracy z dziećmi na prowadzonych zajęciach w kwocie 200zł.

4. *Dofinansowano w kwocie 1.147zł. zakup stołu tenisowego do Zespołu Szkół w Dąbrówce z przeznaczeniem na zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży.*

5. *Opieka psychologiczna w szkołach funkcjonujących na terenie gminy Orzysz.*

Dla zapewnienia pomocy i opieki psychologicznej dzieciom i młodzieży pochodzącej z rodzin zagrożonych alkoholizmem i narkomanią, w szkołach zatrudniono na podstawie umowy zlecenia psychologa. Konsultacje psychologiczne w szkołach zazwyczaj odbywały się we wtorki, środy i czwartki. W Szkole Podstawowej w Orzyszu 6 godz. tygodniowo, w Okartowie 2 godz. tygodniowo, w Gimnazjum w Orzyszu 5 godz. tygodniowo i Zespole Szkół w Dąbrówce 4 godz. tygodniowo. Zlecone zadania obejmowały planowanie i koordynowanie udzielania w szkołach pomocy psychologicznej, porady i konsultacje z rodzicami i nauczycielami, pracę i udział w zespołach opiniujących indywidualne programy terapeutyczne dla uczniów szkół, wskazywanie odpowiednich form pomocy, prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych, pomoc informacyjno-edukacyjna, propagowanie zdrowego stylu życia, współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i policją.

W 2014 roku ogólnie w szkołach udzielonych zostało 727 porad, w tym w zakresie:

- przemocy w rodzinie – 13 osobom;
- nadużywania alkoholu w rodzinie – 21 osobom;
- dzieciom, mających styczność z używkami (alkohol, papierosy) – 10 osobom.

Główne problemy i trudności z jakimi zmagali się rodzice, dzieci i młodzież to: trudności wychowawcze, przemoc słowna i fizyczna, trudności w radzeniu sobie z emocjami, uzależnienie jednego lub kilku członków rodziny, trudności w rozwiązywaniu problemów, brak motywacji do zmiany. Na wynagrodzenie psychologa wydatkowano 33.250,-zł.

6. Programy profilaktyczne

W 2014 r. we wszystkich placówkach oświatowych odbyły się spektakle i warsztaty profilaktyczne:

- a) w Gimnazjum w Dąbrówce – „Tajemnicza Szkatułka Sindbada”;
- b) w Szkole Podstawowej w Drozdowie – „Światełko w tunelu”;
- c) w Szkole Podstawowej w Okartowie – „Zdażyć przed dzwonkiem”;
- d) w Szkole Podstawowej w Orzyszu klasy I-III – „Zakłęty bagaż”, klasy IV-VI – „Światełko w tunelu”;
- e) w Gimnazjum w Orzyszu - program „Dlaczego milczeliście” i „Światełko w tunelu”, warsztaty o charakterze profilaktyczno-muzycznym (alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy) pod nazwą: „Akademia Zdrowej Prawdy”.
- f) w sali widowiskowo-sportowej, w okresie ferii zimowych przeprowadzono program feryjny pn. „Budujemy Rodzinne Miasto z Marzeń – Bez Używek i Przemocy”, w którym udział wzięły całe rodziny - około 1000 osób.

W ramach działań promujących zdrowy styl życia dofinansowano Maraton Rowerowy Merida Mazovia Orzysz 2014r.

Celem przeprowadzonych działań profilaktycznych było uświadomienie dzieciom i młodzieży konsekwencji łamania norm i zakazów oraz sięgania o środki i substancje, które mogą być szkodliwe, wykształcenie właściwej postawy wobec osób namawiających do spróbowania środków uzależniających, ukazanie perspektyw zdrowego stylu życia, ukazanie zagrożeń i konsekwencji wynikających z nieumiejętności odmawiania, wykształcanie właściwych postaw reagowania wobec przemocy, ukazywanie alternatyw do stosowania przemocy.

Na realizację w/w programów wydatkowano ogółem kwotę w wysokości 15.668zł.

Przystąpiono również do Ogólnopolskiej Kampanii „Pozory mylą – dowód nie 2014.” Kampania miała na celu zwrócenie uwagi sprzedawców i świadków w sklepach, że dorosły wygląd nie oznacza pełnoletności upoważniającej do zakupu napojów alkoholowych. Opierała się na dystrybucji materiałów edukacyjno-informacyjnych do sklepów (plakaty, ulotki, naklejki).

7. Dotacja na realizację zadania publicznego w zakresie profilaktyki uzależnień.

Udzielono dotacji na realizację zadania publicznego w zakresie profilaktyki uzależnień poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych, stanowiących element oddziaływań profilaktycznych szczególnie dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym w kwocie 6 tys. zł. Program pn. „Łączy nas sport - uzależnieniom mówimy nie”, w miesiącach wrzesień – grudzień realizował Klub Sportowy Śniardwy Orzysz. Realizowane zadania przez Klub skierowane były do dzieci i młodzieży z Gminy Orzysz, potencjalnie zagrożonych problemem uzależnień. Cykliczne zajęcia i imprezy sportowe przeprowadzone w ramach tego programu pozwoliły uczestnikom zagospodarować czas po zajęciach szkolnych propagując wartości sportowe, zdrowy styl życia, zasady Fair Play. Działaniami objęto grupę 23 osób. Zorganizowano dwa turnieje piłki nożnej, mikołajkowy festyn sportowy, 33 zajęcia treningowe

o łącznym wymiarze 66 godzin, oraz debatę w Sali widowiskowo-sportowej z uczestnikami programu „Łączy nas sport- uzależnieniom mówimy nie”.

III. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W okresie sprawozdawczym Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła ogółem 9 plenarnych posiedzeń Komisji oraz 11 posiedzeń Zespołu Komisji ds. rozmów interwencyjno-motywacyjnych, na których głównie podejmowała działania w zakresie motywowania do podjęcia leczenia osób zgłaszanych na leczenie. Osobami zgłaszającymi byli najczęściej najbliżsi członkowie rodziny, Ośrodek Pomocy Społecznej, policja oraz kuratorzy sądowi. Przeprowadzono z 55 osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu rozmowy interwencyjne, motywujące do podjęcia leczenia odwykowego i terapii. Na badania w celu wydania opinii psychiatryczno-psychologicznej w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, skierowano 14 osób. Z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Pieszem Wydział Rodzinny i Nieletnich, o zastosowanie obowiązku przymusowego leczenia odwykowego w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego Komisja wystąpiła w stosunku do 12 osób. Dwie osoby podjęły dobrowolne leczenie w placówce leczenia odwykowego. Pozostałe osoby uczęszczają do Punktu konsultacyjnego w Orzyszu. Wydatki związane z opłatą sądową za złożone do Sądu wnioski to 560 zł., za wydanie opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - 3.740zł.

W ramach wykonywania swoich ustawowych zadań Komisja wydała 22 postanowienia, opiniujące pozytywnie wnioski przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w sklepach i placówkach gastronomicznych. Przeprowadzono kontrolę - wizje lokalne w 6 placówkach sprzedaży napojów alkoholowych, dotyczące przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z obowiązującą ustawą. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Diety za posiedzenia plenarne komisji i zespołu ds. rozmów interwencyjno-motywacyjnych wyniosły 15.960zł. Na szkolenie członków Komisji wydatkowano kwotę 4.650zł.

W minionym roku podejmowano szereg inicjatyw zmierzających do osiągnięcia założonego celu w Programie. Wyniki pracy w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom związanym ze spożyciem alkoholu przez mieszkańców gminy Orzysz będzie można oceniać po kilku latach. Dla powodzenia tego przedsięwzięcia niewątpliwie jest konieczna dalsza, systematyczna, całościowa i kompleksowa działalność w tym obszarze. W dalszym ciągu należy podejmować działania profilaktyczne, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych od alkoholu i narkomanii, przemocy domowej, a w szczególności dzieci i młodzieży.

Wydatkowane środki finansowe na realizację w/w Programu w 2014r. pochodziły z pobranych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wpływy do budżetu z tego tytułu wyniosły 214.567,39zł. Na zaplanowane w budżecie gminy środki finansowe w wysokości 200.000zł., na realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2014r. wydatkowano środki finansowe w wysokości 177.539,10zł.

Sporządziła:

Barbara Konopka